

Եւ մեր նախապէս գրեցաք առ ձեզ վասն ոմանց իրաց հարկաւորաց. և է այս, զի խնդրիցես ի յաբբայ հօրէն փոխանակ մեր, եթէ կարելի է, վասն եղբարց մերոց կրօնաւորաց, զի միասցուք ընդ ինքեան: Քանզի գոհանամք զաստուծոյ բարձրելոյն, այժմ եղեալ է մեծ վանք ի լերինն լիբանանու, և ունիմք զբաւական ապրուստ. սակայն ոչ գոյ առ մեզ ոք, որ գիտասցէ կառավարել զհոգևոր իրակութիւնս, որ պատկանի առ պահպանութիւն կրօնի. և ոչ գոյ առ մեզ կանոն, եթէ ոչ Մարօնի կրօնաւորացն լիբանանացոց, և յայտմանէ ևս ի բաց ձգեալ եմք զոմանս իրս: Բայց քանզի պիտոյ է մեզ զի պահիցեմք զարարողութիւնս և զկացութիւնս մեր, թէև իցեմք ի լերին, վասն զի բազումք ի քահանայից մերոց միշտ շըջին ի քաղաքս և ի գաւառս հայոց յառաքելութիւն, վասն այսորիկ պարտ է մեզ զի պահիցեմք զարարողութիւնս մեր: Ուստի ես գրեցի քեզ վասն իրիս այսորիկ երկու անգամ, զի խնդրիցես ի յաբբայէն, եթէ կարելի իցէ, կամք իւր տալ մեզ զի ներկայացուցանիցեմք նմա զերկուս քահանայս ի մէնջ, և ուխտիցեմք նմա զտուրբ ուխտս, և կեայցեմք ի պահպանութեան կանոնին, որ հաստատեալ է. և օգնականութեամբ արբային ընթանայցեմք յառաջ յամենայն իրս, մանաւանդ ի հոգևորաց: Զի գոն առ մեզ այժմ աւելի քան զքօսան եղբայր նորընծայ. կացեալք են և են ընդունակք ուսման, և սիրեն զայն, եթէ արբայն առաքիցէ առ մեզ զքահանայ մի, կամ զերկուս, առ ի խրատել զմեզ, և ուսուցանել մեզ զոր ինչ պիտոյ է առ պահպանութիւն կանոնի: Քանզի եղբարքն որ զտանին ի մենաստանի, միամիտք են, և մանաւանդ ի ժամանակէն յորմէ հետէ էջ զնաց տէրն մեր Աբրահամ վարդապետն յաթոռ իւր. ոչ մնաց մեզ զլուխ: Ուստի եթէ ջանայցես յայսմիկ իրի, և առաքիցես մեզ զբժշկարար պատասխանի ի կողմանէ Աբբային, առնես զմեծ բարի. միայն տայցէ մեզ զկամեցողութիւն իւր՝ զի ներկայացուցանիցեմք ինքեան զերկուս քահանայս. կամ զքահանայ և զարեղայ մի, որպէս զի կարգադրիցիմք ի նմանէ, և միանայցեմք ընդ նմա: Եւ զով ոք ի յիւրոց կրօնաւորաց վարդապետաց տեսցէ, արասցէ ի վերայ մեր մեծաւոր ի վասն մեր, որ է Վանք փրկչին աշխարհի: Եւ եթէ կատարեսցի այս, եղիցի ձեզ վարձ և հատուցումս յաստուծոյ. և եղիցիք շահեալ զմեզ և փրկեալ զանձինս մեր ի յամենայն որոգայթէ: Քանզի յիրաւի ո՛վ եղբայր իմ, ունիմք ի յայս Վանս իւրաքանչիւր որն զքօսան ամ, որն աւելի, և որ նուազ. և ո՛չ գիտեմք, թէ յորո՞յ իրի վերայ եմք: Միայն ուխտեմք զմեծ ուխտ Վարդապետին՝ յեկեղեցուջ. և բաց յայտմանէ զայլ ինչ ո՛չ գիտեմք: Եւ այս է պատճէն ուխտին մերոյ որ արդ հասանի առ ձեզ. ներկայացուցէք զնա արբային, և տեսանիցէք թէ զինչ է բան նորա: Եւ եթէ ոչ եղիցի մեզ ճար ի կողմանէ ձերմէ, առանց կարծեաց իւրաքանչիւր ոք ի մէնջ երթայ յայլ կրօն: Ոմանք առ կրօնս հոռոմոց, ոմանք առ հայոց, ոմանք առ Ֆրանկաց, և ոմանք առ Մարօնոց: Բայց մեք քահանայքս որք եմք առաջակայք, բազմանք մեր է միանալ ընդ կանոնաւ հայոց և ազգի մերոյ. զի լիցի բարին ազգին մերում, և ձեզ մշտնջենական անուն՝ զի հոգացիք զմէնջ: Եւ եթէ Մխիթար արբայն դիցէ զձեռն իւր ի վերայ մեր, ոչ լինի նմա ծախել ինչ ի մարմնաւոր գոյից. բայց միայն ի հոգևորաց. և լինի ընդ հնազանդութեամբ նորա. և ինքն լինի ընդհանրական մեծաւոր մեր, և ոչ ոք ի մէնջ հակառակի նմա յիրի իմիք. և որ հակառակ կացցէ և ոչ ընդունեսցի զգատիլն իւր ի նմանէ, իսկոյն ի բաց ընկենումք զնա ի մէնջ: Եւ արդ մեք ակն ունիմք ի ձէնջ՝ թէ առաքիցէք մեզ զբժշկական պատասխանի վասն այսորիկ: Եւ մի մոռանայք զմեզ յաղօթից. Տէրն մեր երկարեսցէ զկեանս ձեր, և տացէ ձեզ զարքայութիւնն երկնից, որք հրաժարեալք էք յաշխարհէ վասն նորա: Եւ ընծայեսջիք ի մէնջ զհամբոյր ձեռաց Մխիթար արբային, և ստասջիք նմա, թէ մեք եմք որս մեծ, և է ի սմա փրկութիւն անձանց. ուստի մի՛ զանց արասցէ զմեօք. մինչ ինքն է հայ յազգէ մերմէ, պարտաւորեցեալ է առաւել զմէնջ, քան թէ զայլոց: Եւ մատտ ի մէնջ զբազում ողջոյն մնացեալ հարցն մերոց քահանայից, և եղբարց պատուելեաց. նաև եղբօր քում Աւետիսին:

Յեզիպտոս
Յամի տեառն 1740
ի յուլիսի 25

Եղբայր ձեր
Նիկողայոս վարդապետ (Գրիգորեան)